

*ИЗБРАНА БИБЛИОГРАФИЯ НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ
НА ЕЛЕНА КАНЕВСКА-НИКОЛОВА*

ДИСЕРТАЦИОННИ ТРУДОВЕ

1998

СЪВРЕМЕННАТА ЕЗИКОВА СИТУАЦИЯ В ГРАД СМОЛЯН. Дисертация за присъждане на научната и образователна степен „доктор“. Пловдив.

2009

ТРОЙНОТО ЧЛЕНУВАНЕ В РОДОПСКИТЕ ГОВОРИ – ДИАХРОНЕН, СИНХРОНЕН И ФУТУРОЛОГИЧЕН АСПЕКТ. Дисертация за присъждане на научната степен Доктор на филологическите науки. София.

МОНОГРАФИИ И РЕЧНИЦИ

1998

СМОЛЯНСКИЯТ ГРАДСКИ ЕЗИК. София, 224 с., ISBN 954-88-18-04-3.

2001

ГОВОРЪТ НА СЕЛО МОМЧИЛОВЦИ, СМОЛЯНСКО – ПОЛОВИН ВЕК ПО-КЪСНО. София, 216 с., ISBN 954-8818-09-4.

2003

УЧЕНИЧЕСКАТА РЕЧ В СМОЛЯН. (съавт. М Петрова), Смолян, 274 с., ISBN 954-8767-01-5.

2006

ТРОЙНОТО ЧЛЕНУВАНЕ В РОДОПСКИТЕ ГОВОРИ. Пловдив, 246 с., ISBN-10: 954-423-368-7.

2010

ПРИ КОРЕНА, ОТ ИЗВОРА (АНТРОПОНИМИЧНО И ЛЕКСИКАЛНО-СЕМАНТИЧНО ИЗСЛЕДВАНЕ НА ГОВОРА НА СЕЛО МОМЧИЛОВЦИ, СМОЛЯНСКО). Смолян, 170 с., ISBN 978-954-92513-6-4.

ЧЕСТОТЕН РЕЧНИК НА ЛИЧНИТЕ ИМЕНА В СМОЛЯНСКО (съавт. С В. Кръстанов, М. Петрова, М. Михайлов, Н. Томова). Смолян, 272 с., ISBN 978-954-9358-43-8.

2015

СЕЛИЩНИ ИМЕНА ОТ СМОЛЯНСКО (съавт. В. Кръстанова, М. Петрова, М. Михайлов, Н. Томова, М. Ламбова). Смолян, 172 с., ISBN 978-954-92513-8-8.

УЧЕБНИЦИ

2000

СТИЛИСТИКА НА СЪВРЕМЕННИЯ БЪЛГАРСКИ ЕЗИК. КРАТЪК ТЕОРЕТИЧЕН КУРС. Пловдив, 104 с.

2013

СТИЛИСТИКА НА СЪВРЕМЕННИЯ БЪЛГАРСКИ ЕЗИК (второ допълнено издание). Смолян, 188 с.

СИНТАКСИС НА СЪВРЕМЕННИЯ БЪЛГАРСКИ ЕЗИК (СЛОВОСЪЧЕТАНИЕ И ПРОСТО ИЗРЕЧЕНИЕ) – електронен учебник:

<http://pdu.uni-plovdiv.bg/course/index.php?categoryid=32>

2017

БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ЗА 6. КЛАС И УЧЕБНА ТЕТРАДКА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ЗА 6. КЛАС. (съавт. В. Кръстанова, М. Рашкова, Д. Лалова, К. Минчева, М. Бунева). София: „Рива“, (учебник и учебно помагало).

2018

БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ЗА 7. КЛАС И УЧЕБНА ТЕТРАДКА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ЗА 7. КЛАС. София: „Рива“, (учебник и учебно помагало) (съавт. М. Рашкова, Д. Лалова, Д. Николова).

2020

СИНТАКСИС НА СЪВРЕМЕННИЯ БЪЛГАРСКИ ЕЗИК. Смолян, 165 с., ISBN 978-954-8767-74-3.

2022

СТИЛИСТИКА НА СЪВРЕМЕННИЯ БЪЛГАРСКИ ЕЗИК (трето допълнено издание). Смолян, 183 с., ISBN 978-619-196-130-6.

НАУЧНИ СТУДИИ И СТАТИИ

1996

Към въпроса за лексикалната близост на родопските говори със старобългарския език. – *Български език*, кн. 5, 59–64.

1997

Основни структурни особености на смолянския градски говор. – В: *Научни трудове на ПУ „Паисий Хилендарски“*, т. 35, кн.1, – *Филологии*, 229–234.

1999

За съвременната езикова ситуация в град Смолян. – В: *Проблеми на социолингвистиката* – VI, София, 310–312.

За съгласуването на сказуемото с разширен подлог. – В: *Научни трудове на ПУ „Паисий Хилендарски“*, т. 37, кн. 1, – *Филология*, 345–347.

2000

За статуса на подчиненото изречение след определена именна група и глагол „съм“ в главното изречение – *Български език и литература*, кн. 6/2000, 53–55; В: *Научни трудове на РУ „Ангел Кънчев“*, Том 37, серия 7, Русе, 17–21 (допълнена).

Стилистика и социолингвистика. – *Български език и литература*, кн. 3–4, с. 3–8; <http://www.liternet.bg/publish/enikolova/stil.htm>.

Затухание на традиционното териториално диалекта в резултате на социални изменения в съвременна българска деревня. – В: *Материали ХХХ межвузовской научно-методической конференции преподавателей и аспирантов*, вып. 5 – Пяте державинские чтения „Современные и исторические проблемы болгаристики и славистики“, Санкт Петербург, 13–18.III.2000 г., 62–65.

Депалатализацията на съгласни като морфонетичен маркер в днешния говор на с. Момчиловци, Смолянско. – В: *Научни трудове на ПУ „Паисий Хилендарски“*, т. 38, кн. 1, – *Филология*, 147–150.

2001

Специфика на книжовната формация на смолянския градски говор. – В: *Проблеми на българската разговорна реч*, кн.V, Пета научна сесия с международно участие (4–5 юни 1998 г.), Велико Търново, 155–162.

Съвременното състояние на един среднородопски говор (граматични особености) – В: *Езиковедски изследвания. Национална научна конференция – 70 години от рождението на проф. Русин Русинов*, 1–2.VI.2000 г., В. Търново, 121–125.

Учет языковых аттитюдов – важная составная часть социолингвистического исследования – В: *Материали ХХХ межвузовской научно-методической конференции преподавателей и аспирантов – Шестые державинские чтения: „Современные и исторические проблемы болгаристики и славистики“*, ч. 2, Санкт Петербург, 1–17. III.2001 г., 59–61.

Говорът на с. Момчиловци, Смолянско – половин век по-късно – В: *Българският език през ХХ век (сборник с доклади на национална конференция в памет на проф. Стойко Стойков)*. София, 219–224.

Съвместно вариране на социалните и езиковите признаци в днешния говор на с. Момчиловци, Смолянско – В: *Обучението по български език в началото на XXI век (Сборник доклади от национална научно-практическа конференция в памет на доц. д-р Стайко Кабасанов)*, ч. I, Смолян, 7–8 юни 2001 г., 69–75. (съавт. Т. Л. Бояджиев)

2002

Прояви на фонетичната интерференция вследствие диглосията в днешния говор на с. Момчиловци, Смолянско. – В: *Проблеми на социолингвистиката – VII. Билингвизъм и диглосия – съвременни проблеми (Материали от Седмата международна конференция по социолингвистика, София, 22–24.IX.2000 г.)*, София, 135–137.

2003

Социолингвистичен анализ на смолянската ученическа реч. – *Български език и литература*, кн. 5/2003, 10–16.

За някои особености и зависимости при членуването на местните имена в Смолянско. – В: *Научни трудове на ПУ „Паисий Хилендарски“*, т. 41, кн. 1, 2003 – *Филология*, 23–28.

2004

Речевата ситуация като мотив за превключването на кода (върху социолингвистичен материал от днешния говор на с. Момчиловци, Смолянско). – В: *Проблеми на българската разговорна реч*, Шеста научна сесия с международно участие (31.V.–1.VI.2001 г.), кн. VI, Велико Търново, 127–134.

2005

Мезолектната форма на съществуване на езика в съвременното българско село (върху социолингвистичен материал от с. Момчиловци, Смолянско). – В: *Проблеми на социолингвистиката VIII. Съвременни форми на съществуване на българския език (Материали от Международната конференция, посветена на 90-годишнината от рождението на проф. д-р Стойко Стойков*, София, 25–26 октомври 2002 г.), София, 36–39.

Към въпроса за обусловеността на тройното членуване в родопските говори. – *Български език*, кн. 2, 15–22.

Типологични сходства и различия при членуването на имената в родопските и в македонските говори. – *Македонски преглед*, кн. 4, 63–82.

Тройното членуване в днешните родопски говори (социолингвистичен аспект). – В: *Езиковедски приноси в чест на чл.-кор. проф. Михаил Виденов. По случай неговата 65-годишнина*. ВГУ “Св. св. Кирил и Методий”, МСЛД – София, 95–104.

2007

Функции и значения на доминиращия определителен член *-н* в днешните централни родопски говори. – В: *Трудове на ВТУ – Филологически факултет*, т. 34, кн. 2 – *Езикознание*, 2004, Велико Търново, 139–151.

Семантика, употреба и обусловеност на тройното членуване в родопските говори. – *Българските острови на Балканите (сборник с доклади от Международна научна конференция на тема „Българските „острови“ на лингвистичната карта на Балканите“, 4–6 ноември 2005)*, София, 246–255.

Доминирането на третата членна морфема (с елемент *-н*) в родопските говори – фреквенталия или универсалия? – *Филологически и методически изследвания. Доклади от международната научна конференция, посветена на 100-годишнината от рождението на доц. Стайко Кабасанов*, Смолян – Люблин, 149–155.

Perspektywa socjolingwistyczna w badaniach gwary współczesnej wsi bułgarskiej. – *Międzynarodowa konferencja „Perspektywa socjolingwistyczna w badaniach dialektologicznych i onomastycznych”*, Lublin, 14–15.10.2004 – Sotirov, P., Złotkowski, P. Z badań nad językiem i kulturą Słowian, wydawnictwo UMCS, Lublin, 15–22.

Обусловеност на тройното членуване в родопските говори от контекстово-ситуативните фактори. – *Międzynarodowa konferencja, Lublin, 11-12.05.2005* – Sotirov, P., Złotkowski, P. Z badań nad językiem i kulturą Słowian, wydawnictwo UMCS, Lublin, 225–232.

2008

Влиянието на уличния език върху езика на смолянските регионални вестници („Отзвук“, „Родопски вест“, „Родопи вест“). – В: *Проблеми на социолингвистиката IX. Агресията на уличния език (Материали от Деветата международна конференция по социолингвистика – INSOLICO 2008, София, 22–23 март 2008 г.)*. София, 85–91.

2009

Промени в антропонимичната система на едно родопско село през 19 в. – В: *Приятелите за науката. Сборник в чест на проф. д.ф.н. Тодор Балкански по случай неговата 65-годишнина*. Велико Търново, 161–166.

EXPRESSING GENERIC DEFINITENESS WITH THE TRIPLE ARTICLE IN THE RHODOPIAN DIALECTS. – VOSS, Christian; NAGÜRKO, Alicja (eds.): *Die Europaizität der Slawia oder die Slawizität Europas. Ein Beitrag der kultur- und sprachrelativistischen Linguistik*. München – Berlin, Verlag Otto Sagner, ISBN 978-3-86688-065-8.

2010

За балканизмите и ориентализмите в говора на с. Момчиловци, Смолянско. – В: *Юбилеен сборник на Филологическия факултет при ЮЗУ*. Том 2. По повод 75-годишнината на проф. д-р Иван Юстинианов Кочев. Благоевград, 218–222.

2012

За някои лични имена от гръцки произход в Смолянско. – *Balkanistic Forum* (Балканистичен форум) 2, 152–158.

<http://www.ceeol.com/aspx/issuedetails.aspx?issueid=7ef30720-b52d-4c5a-b249-b545cd8918be&articleId=63edd24c-d248-4a3b-b81d-1c75038f8352>

Смолянската антропонимична система като част от ономастиката на българските Родопи (обща характеристика). – *Zeszyty Cyrylo-Methodiańskie*, nr 1, 105–112. (съавт. М. Петрова, В. Кръстанова, М. Михайлов)

2013

За близостта на родопските говори до Кирило-Методиевия език. – *Zeszyty Cyrylo-Methodiańskie*, nr 2, 9–14.

<http://www.umcs.lublin.pl/images/media/Zaklad.Jezykoznawstwa.Slowianskiego/zcm-nr2-2013.pdf>

2014

Селищни имена от Смолянско. – *Научни трудове на СУБ* – Пловдив, серия Б. Естествени и хуманитарни науки, т. XVI, Пловдив, 309–312.

Езикът на коментарите в социалната мрежа Facebook. – *Проблеми на социолингвистиката XI. Езикът във времето и пространството (Материали от Единадесетата конференция по социолингвистика, София, 26–27 октомври 2012 г., посветена на 100-годишнината от рождението на проф. Стойко Стойков)*. София, 267–271.

Болгароязычные мусουλмане в Южных Родобах. Современная ситуация: язык и идентичность. – *Славяне-мусулмане на Балканах: язык, культура, идентичность*. Институт славяноведения РАН. Москва, 135–149, ISBN 978-5-7576-0321-6.

Semantic classification of the Turkish names of the villages in the Smolyan region. – *9-th International Balkan Education and Science Congress, 16–18 October 2014, Edirne*, 1327–1332. (съавт. V. Krastanova, M. Mihaylov)

2015

Семантична класификация на ойконимите от Смолянска община. – *Zeszyty Cyrylo-Methodiańskie*, 4, 84–96. (съавт. кол.)

2016

Mechanisms for Naming and Renaming of Villages in the Smolyan Region. – *Балканско езикознание. Linguistique Balkanique*, LV, 1, 33–46. (съавт. V. Krastanova),

Турските думи в говорите на с. Момчиловци и гр. Чепеларе, Смолянско. – В: *Юбилеен сборник „Професор Иван Кочев – живот, отдаден на езикознанието*. София, 88–95.

Езикови нагласи към диалекта и диалектизмите. – *Проблеми на социолингвистиката XII. Езикова ситуация – състояние и тенденции*. София, 55–62.

Езикови нагласи към терминология, свързана със здравето. – *Zeszyty Cyrylo-Methodiańskie*, № 5, Lublin, 45–52.

Basic thematic cores in native language modern textbooks. – *Учебник у функцији наставе и учења*, Ужице, 227–234. (в съавт. с V. K r a s t a n o v a)

Славянобългарският пласт в ойконими от Южните Родопи. – *Zeszyty Cyrylo-Methodiańskie*, № 5, Lublin, 180–186.

2017

Селищни имена в две преправки на Паисиевата История (Рилската и Поп-Йоановата). – В: *Научни трудове на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“*, т. 55, кн. 1, сб. А, Филология. Пловдив, УИ „Паисий Хилендарски“, 107–117.

За българската езикова политика. – *Наука*, 1, 48–52.

Пространствено-времевите опозиции в картината на света и човека (върху материал от Южнородопските народни песни в Ксантийско). В: *Сборник с доклади от национална научна конференция: „Образование и наука – за личносно и обществено развитие“*, книжка трета „Хуманитарни и обществени науки“, CD, ISBN: 978-954-8767-68-2. Смолян, 28–39.

2018

Вокативни форми на роднинските названия в народнопесенния фолклор от Ксантийско (дн. Гърция). – *Zeszyty Cyrylo-Methodiańskie*, Vol 7 (2018), 58–63.

Национална и езикова идентичност на българоезичните мюсюлмани в Южните Родопи (опозицията наше – чуждо). – В: *Проблеми на социолнгвистиката XIII. Обществените процеси и тяхното отражение в езика*. София, 101–105.

Езикови реализации на опозицията мъжко / женско в модела на света, възплътен в народнопесенния фолклор от Ксантийско. – В: *Общество. Думи. Съзнание. Юбилеен сборник в чест на езиковедите Ангел Пачев, Иван Касабов и Максим Стаменов*. София, 26–31.

Говорещият човек – езикови реализации в народнопесенното творчество в Южните Родопи. – В: *Memoria de futuro (Памет за бъдещето): мултидисциплинарни аспекти в изследванията на човека*. Пловдив, 2018, 43–50.

Към въпроса за видовете казуеми в съвременния български език. – *Български език и литература*, кн. 3, 235–240.

Турско-български хибридни съществителни имена за лица с пейоративно значение в смолянския говор. – *Български език*, 3, 77–88.

Application of Mathematical Formulas and Models in Bulgarian Language Teaching. – *Наука, настава, учене – проблеми и перспективе*, Ужице: Педагошки факултет, 439–446. Т., (съавт. В. В. B a l i y s k a, Нр. Т. M e l e m o v)

2020

Oikonyms in the Southern Rhodopes (The Regions of Xanthi, Komotini, Soufli and Didymoteicho Areas). – *The Pomaks of Thrace. A Multidisciplinary and Interdisciplinary Approach*. Thessaloniki, 97–106.

2021

ONYMS IN THE FOLK SONGS FROM THE XANTHI REGION. – Perspectives of ethno-linguistic research on the «historical» area of Thrace, Thessaloniki: K. & M. STAMOULIS PUBLICATIONS, Christina Markou – Evangelia Thomadaki – Xenophon Tzavaras (eds.), pp. 151–161, ISBN 978-960-656-059-0.

Битуването на родопското „широко“ о във виртуалния град Интернет (във фейсбук групата „Аз говоря на родопски диалект“). – *Проблеми на социолингвистиката XIV. Градска култура и езиково разнообразие. Материали от Четирнадесетата международна конференция по социолингвистика*, (ред. А. Г. Ангелов, Кр. Алексова, П. Сотиров, Ел. Каневска-Николова, Кр. Стоянов, К. Исса, П. Кънчева, Цв. Венкова, Д. Апостолова), София, 187–192, ISSN 1314-5401.

Една архаична славянобългарска морфологична особеност, ревитализирана в интернет пространството (тричленната система при определените форми на имената и при показателните местоимения). – *Generaciya Interneta / The Internet Generation*. Urednice Diana Stolac, Anastaziya Vlastelić. Zagreb – Rijeka 2021, 428–440. ISBN: 978-953-169-462-9 (HRVATSKA SVEUČILIŠNA NAKLADA), ISBN: 978-953-361-031-3 (SVEUČILIŠTE U RIJECI, FILOZOFSKI FAKULTET). (съавт. Д. Ф а н ч у л о)

Названия на горните и връхните женски дрехи в родопското народно облекло. – *Български език / Bulgarian Language* 68 (2021), 4, 101–119. (съавт. С. М а р и н о в)

2022

Названия на елементите на мъжкото традиционно облекло в Родопите. – *Български език / Bulgarian Language* 69, кн. 3, 2022, 78–95. (в съавт. със С. Маринов)

Названия на женските прически и забраждания в Родопите. – *Известия на Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“*, Книга XXXV, (съавт. С. М а р и н о в), София, 194–216.

Съюзите *да* и *че* в рамките на предиката (съставен или сложен съставен) след *мога* и *взема*. – *Български език / Bulgarian Language*, Приложение, 230–237.

Славянска лексика при названията на елементи на женския родопски традиционен костюм. – *Zeszyty Cyrylo-Methodiańskie*, Vol 11 (2022), 110–122.

Названия на престилки, препасвания и поясни елементи в традиционния женски народен костюм. – *Научни трудове на СУБ – Смолян*, Том III, Част I, Смолян, 27–36. (съавт. С. М а р и н о в)

Езикова характеристика на композитите в родопските говори. – В: Сборник с доклади от национална научна конференция с международно участие на тема „Образова-

ние, наука, общество“, 3–4 ноември 2022 г., гр. Смолян, УИ „Паисий Хилендарски“, 286–303.

2024

Социоллингвистиката в българското училище (социоллингвистична проблематика в учебните програми и учебниците по български език за 11.–12. клас). – *Проблеми на социоллингвистиката XV. Нови направления, теми и идеи в социоллингвистиката*. София, 195–204.

Кратка езикова характеристика на един слабо проучен родопски говор (говора на с. Брезе, Девинско). – *Български език / Bulgarian Language* 71, кн. 2, 107–122.

Compiled by: Prof. Slavka Keremidchieva, PhD

ORCID ID: 0000-0003-0615-6332

Institute for Bulgarian Language

Bulgarian Academy of Sciences

Shipchenski prohod Blvd. 52, block 17

Sofia 1113

e-mail: slavka_ker@abv.bg